

GRAFKELDERS IN DE KERK VAN POORTUGAAL

Ir. W.A.Th. Bik

In de rekeningen van de kerk, die vanaf het jaar 1652 bewaard zijn gebleven, komt in die van het jaar 1658 de volgende post voor:

"Bij den rendant ontfangen van Juffr. Margareta Grijphe van Valckesteijn, dochter van de heer Joas Grijpe van Valckesteijn XXVIII gulden over 't metsele en maken van den nieu graff op 't choor, bij de moeder van de voorn. juffr. Margriet aldaar laten maken voor haar sa man de Za. heer Joas Grijpe int jaere 1634 van de twee kinderen van de Za. heer Roogus Grijp vier gulden, van de heer Roogus Grijp selve vier gulden, ende nogh van twee kinderen acht guldens, te samen de somme van vier en veertigh guldens".

Het kasteel Valckesteijn was gelegen onder Poortugaal. en wordt reeds vanaf 1372 genoemd in de leenregisters. Vanaf 1588 tot aan 1737 was het in het bezit van het geslacht Grijph.

Naar dit geslacht is genoemd de tegenwoordige polder Grijphland, die Johan Franciscus Grijph van Valckesteijn in 1676 als gors en slijken in erfpacht kreeg. 1)

De volgende leden van het geslacht werden in de kelder bijgezet:

In 1634 Joas of Joost Rochusz.

Vermoedelijk zijn vrouw, waar hij in 1595 mee was getrouwd, Agniet van Sandeling, en die de kelder had laten maken.

In 1649 hun zoon Rochus; hij was gehuwd met Jonkvrouw Maria van den Burgh.

In 1661 Jacobus, in 1662 Pieter en op 7-4-1704 Johan Franciscus.

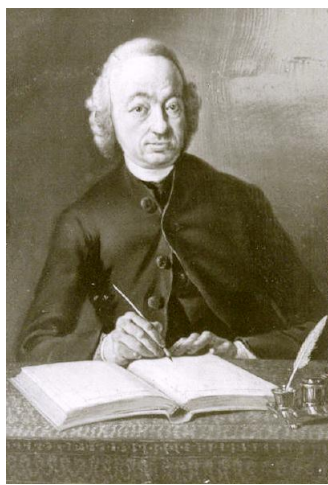
Alle drie waren zonen van bovengenoemde Rochus. De laatste was gehuwd met Catharina Elisabeth Hertaing de Marquette; hij was het laatste mannelijke lid van het geslacht.

Op 27-8-1679 Joncker Tilemoen van Valckesteijn.

Verder nog kinderen, o.a. 22-11-1679.

Op 24-4-1737 Maria van der Duijn. Zij was dochter van Willem van der Duijn, begraven in de St. Laurens te Rotterdam, en Deliana Grijph van Valckesteijn, die weer zuster was van Johan Franciscus. Maria woonde vanaf 1704 tot haar dood op het kasteel. Na haar overlijden werd erfgenaam van Valckesteijn Mr. Cornelis Alardus Oem, zoon van Johan Oem en Maria van der Steen, afstammeling van Margrita Grijph van Valckesteijn. Hij woonde in Haarlem en verkocht het kasteel in armoede in 1738.

In 1789 wordt de helft van een grafkelder aan de Noordzijde van het koor, "de sedert lange jaren buiten gebruik zijnde kelder van Jhr. Cornelis Alardus Oem, lang 15 voet 11 duim, (500 cm) breed 8 voet 8 duim, (272 cm), diep 7 voet 10 duim, (246 cm)" uitgegeven voor f. 12,60 en wel op verzoek van de rentmeester van Theodorus Schepman, de toenmalige eigenaar van het kasteel. C.A. Oem overlijdt in 1777. *Voor omrekening maten: Rijnlandse voeten.* In 1791 werd de andere helft, lang 6 voet 4 duim, (199 cm) breed 4 voet 6 duim, (141 cm) uitgegeven aan Japhet J. den Boer voor f. 50,-. Japhet den Boer, 1727- 1792 geboren en gestorven in Pernis, huwde in 1757 Ariaantje Hoogwerf uit Poortugaal (1732-1766)

Theodorus Schepman

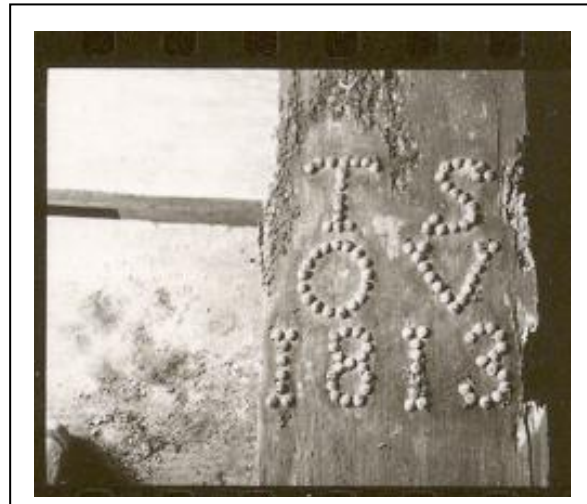

Josyna van Heijninge

Dr. Theodorus Schepman, dokter in Rotterdam, geboren in 1714, werd 11-10-1790 begraven, zijn weduwe Josyna van Heijninge geboren in 1707, overleden 25-5-1792 en hun zoon Teunis van 1742 - 1813

Vrijwel zeker is dit de grafkelder van Schepman.

Op het deksel van de linkerkist is met koperen taatsen te lezen: T S 1813. Teunis Schepman is overleden in 1813.

Beide andere kisten moeten zijn van Th. Schepman en zijn vrouw Josyna van Heijninge

Koperen grafschrift van Josyna van Heyningen

Waarschijnlijk zijn dit de restanten van Josyna van Heijningen

Van de geslachten Grijp, van der Duyn en Oem zijn nog twee grafzerken bewaard gebleven. In 1894 werden ze bij het graven voor de fundamenteën van de nieuwe Katholieke kerk op 1 meter diepte in de grond gevonden. Ze zijn nu geplaatst tegen de buitenkant van de Rooms Katholieke kerk te Rhoon.. Voor die tijd stond op dezelfde plaats een z.g. waterstaatskerk, die in het begin van de 19e eeuw werd gebouwd, en die weer in de plaats was gekomen van een houten z.g. schuurkerk. 2)

In de archieven van de Willibrordus Kerk uit Rhoon komen de volgende aantekeningen:

In het kasboek van pastoor van Drunen uit Rhoon vinden we in 1795 een post van f 132,11 "voor het vervoeren van twee zarken van Poortugaal tot aan de pastory van Rhoon."

7 folio 50

De twee opbrengsten bij de kerk. die p. 41 m 75 en 67	1794 (1794). nog voor het bedene van 1. sake ... 3 (ingende zeken ver weg?) voor een Meere Vriese Kerk ... 22 -- = af te rekenen met meursius A. Ram ... p 20 -- (zie p. 57 in margine medio) ?? opreken ning en gelykheid op Jacob Kerk. (Zakelastid?) 1795 voor het verhuizen van twee zarken van Rhoon gaaf tot aan pastory van Rhoon ... 132 - 11 voor mist in de kerk ... 13 - boon geweten ... 10 - 18 Wasse Kaarsen ... 103 - 3 1796 onkenen o.a. de gewone Landhuur van Droover (52.-) Abdis heer Marya Gron. d. 1. (65.-)
--	---

Vermoedelijk hebben de nazaten van Jhr. Cornelis Alardus Oem, die evenals de Grijp's Katholiek was, de grafkelder in Poortugaal laten ontruimen en zijn de zerken overgebracht naar de katholieke kerk te Rhoon.

Wat er met de resten is gebeurd is onbekend.

Deze grafsteen, die in Rhoon staat, heeft dus gelegen in de kerk van Poortugaal.

Waarom zijn deze zerken overgebracht? De archieven van de Willbrorduskerk van Rhoon geven hier geen antwoord op:

De urnen v. Willbrorduskerk
Grijp. enz. enz. enz.
v. O. Grijp enz. enz.
Sandelv. enz. enz.
Oem. enz. enz.

Zie ook p. 58...
Waarschijnlijk
op kant der urnen
in 1795 had een
steen geplaatst
van Rhoon aan
huurmelclaren,
gehoort van de
Poortugaalse kerk
te Rhoon
overgebracht.

volle weldaad van dit oer-katholieke oud-adelijke geslacht (=Oem)

Een zichtbaar aandenken bij onze kerk aan deze weldaan-
is nog steeds aanwezig. Tusschen de kerk, over zij de tegen de muur
staand twee hard steen platen: een prachtig Gebouwdhouw-
grafsteen met de wapens van Oem en verwante geslachten;
de ander de eigenlijke grafzerk van de Oems, waarop voor-
komt de naam v. Cornelis Oem, de persoon, waarheen in
1 Kasboek, bij legaten en ontvangers 1751-53, zoo dikwijls
sprake is. Op de grafsteen staat gebouwd in kapitelen:

Begraafplaats van de hooftadelijke geslachten
"van Grijp van Valken steen en van der Duyn - vermoedelijk door den Oem-
"edel geboren Heer Vankester Cornelis Alardus Oem. Heer van Sandelvingen
"aankocht enz. enz. in 1770."

Uwe deze steen hier gekomen is.... het is niet te achter-
halen. (zie archief Maps Sieraden forsch) Zij werden gevonden
in de grond: 1 Meter diep circa, ongeveer ter plaatse waar zij
nu staan: het was toen het oude kerkpad aldaar aan de
verrege kerk.. Bij het graven voor de kerkdarmen in 1894
voor de nieuw-te-bouwen kerk, de tegenwoordige van
Dankbaar Rucosa werden zij gevonden.

ex folio 67

*) dit moet dan juist
gezegd, de broede zijn
niet bij de Jansenistische
eerste B. kerk.

Grafzerken
Zie p. 41 en 58

Over de Grafzerken naast de kerk afspert Verkeert
dure gedachten: "Vermoedelijk hebben de geslachten van
Grijp en Valken steen en van der Duyn, die
"afspert dat van Oem verhuurd schapt worden,"
"bij de eerste *) schuurkerk een begraafplaats - een graf beelden -
"beelden die voor het bouwen der grafzerken waarden dat kerk is
"gehoort. Bij het slichten der tegenwoordige kerk zijn de twee
"zerken in de grond gevonden en daar de godel zong van der
"Oem maligen pastoor J. B. Burgers, buiten tegen de zijmuur der
"kerk geplaatst, waar zij nu te zien zijn."

Er zijn hier en daar nog al vraagtekens te plaatsen,
(zie p. 41 en 58) gezien de post in het Kasboek 1795 van
p. 132. "voor het overvoeren van twee zerken van Poortugaal
tot aan de Pastory van Rhoon". Onmogelijk, dat er toen
een grafkelder is af bij de schuurkerk gebouwd is, die
later werd opgebroken, is het niet Maar ??

Het ‘grafmonument’ laat in het midden het volledige wapen van Oem van Wijngaarden in ovaal onder een baldakijn zien; een dwarsbalk beladen met een halve leeuw, de balk vergezeld, boven van (5-4) en onder van zes (3-2-1) blokjes.

Helmtteken: een vlucht.

Op een lint de wapenspreuk: "Vivo Leo Cespite Tutus".
(Ik leef als een leeuw, veilig door de groene zode.)

De kleuren van dit wapen zijn: in zilver met een dwarsbalk keel (rood), beladen met een uitkomende leeuw van goud, getongd en genageld van azuur (blauw), de blokjes sinopel (groen).

Gemeentewapen
Barendrecht

Het gemeentewapen van
Barendrecht is ontleend
aan dit wapen van Oem

Grafmonument aan de zuidzijde van de Willibrorduskerk in Rhoon

Aan iedere zijde twee verticale rijen van elk vier wapens, onder ieder wapen de naam op een lint. Het centrale wapen van Oem heeft als leuze: Vivo Leo Cespite Tutus

De namen van de zestien wapens (allen familieleden) zijn:

Bovenste rij links

Oem: een dwarsbalk beladen met een halve leeuw, de balk vergezeld, boven van (5-4) en onder van zes (3-2-1) blokjes.

In der Velde: Doorsneden, a: drie bloemen (rozen ?) b: twee bomen op een grond.

Tweede rij links

Slingelandt: Twee gekanteelde en tegengekanteelde dwarsbalken.

Oem: als boven

Derde rij links

De Zee: Drie bladkronen, geplaatst 2-1.

Inneveldt: Drie kepers, in beide schildhoeken een bij, beneden een vijfpuntige ster.

Vierde rij links

Zoutelande: Een klimmende leeuw, beladen met een barensteel. (= brisure voor een zoon)

Bouquet: Een boom op een grond.

Bovenste rij rechts

Van der Steen: Drie klavertjes, geplaatst 2-1.

v. Rijn: Een klimmende leeuw.

Tweede rij rechts

Oem: als boven.

v. Benschop: Een St. Andrieskruis.

Derde rij recht

Van Driel: Een dubbelkoppige adelaar

Muys van Holy: Zeven merletten zoomsgewijs, links boven vergezeld van een vrij kwartier

Vierde rij rechts

Bouquet: Een boom op een grondv.

Honcoop: Een dwarsbalk, beladen met drie vogels, boven en onder vergezeld van een gekanteelde en tegengekanteelde balk.

Onder het koor zijn nog twee andere kelders bekend, waarin vermoedelijk de overblijfselen van een groot aantal kisten.

Één grafkelder ligt in het midden van het koor met opschrift:

Dit is de begraafplaats van de nakomeling van DOEN BEIJENSZ VAN DRIEL 1747

De toegang vanuit een gang (zuid-zijde) is in 1884 dichtgemaakt vanuit de buitenzijde

Tijdens de restauratie van 1970 is deze kelder open gemaakt. De knekels zijn verwijderd en herbegraven.

Deksteen met inscriptie. rechtsboven de scheur is een wolfsgat te zien.

Centrale grafkelder van Doen Beijensz met de dichtgemaakte toegang

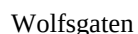
De kisten werden geplaatst op drie ingemetselde stangen om ze te vrijwaren van grondwater
De knekels waren in een korte kist verzameld (foto's Boor 1972), zijn later verwijderd en herbegraven.

Restanten van de skeletten uit de grafkelder

Wolfsgat in de grafzerk

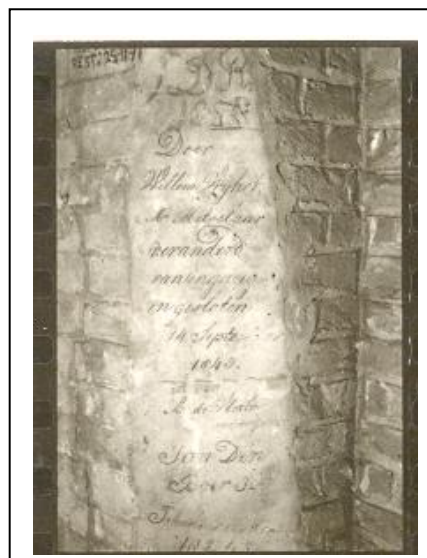
De wolf zelf bestaat uit vijf onderdelen: een stalen hijsoog en een sluitpen, met daaronder drie stalen plaatjes, waarvan twee breed uitlopen, en een vlak passtuk middenin. De twee wigvormige delen pasten in het wolfsgat dat door de steenhouwer bovenin het blok steen was gehakt, en werden met een los extra onderdeel aangevuld tot het opgesloten was in het gat. Om de drie plaatjes werd een hijsoog geschoven, dat werd vastgehouden met een sluitpen door alle vier onderdelen. Vanwege de klemwerking van de wiggen in het wolfsgat kon het blok hieraan een klein eindje opgehesen worden. Daarna werd er een rol onder de deksteen gelegd en kon deze over de grafkelder weggerold worden.

Het voorste gedeelte heeft een booggewelf en vormt de gang naar buiten Positie Nr. 1

Door het gat lopen nu de leidingen van de centrale verwarming

Het begraven in de kerken was, zoals gezegd, na 31 december 1828 verboden, en om nu toch van deze kelders gebruik te kunnen maken, heeft men een ingang naar buiten gemaakt.
Oorspronkelijk had deze toegang tot beide kelders.

Wethouder Jan den Boer, geboren 3-1-1810 en van beroep bakker, heeft toen de volgende aantekening gemaakt:

De ingang van den grafkelder van Bijemont en Tijken vermaakt en gesloten den 14en September 1843.

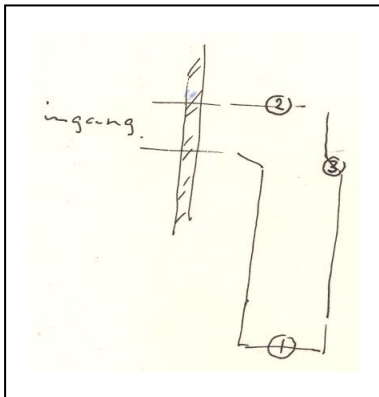
Of deze tekst juist is valt te betwijfelen. Op de muur staat geschreven: (zie foto)

Door Willem Vrijhof, Mr. Metselaar veranderd van ingang en gesloten 14 september 1843.

Hierboven een "grafiti": DR 1858.

Een tweede datum is op de foto (links boven) zichtbaar: Rest: 25-11-71 Dit komt overeen met de restauratie van 1971 (Positie Nr 3)

Aangezien het niet bekend is hoe deze gang loopt is geprobeerd dit aan de hand van foto's te reconstrueren.

De enige bekende schets is een tekeningetje van Boor. (niet op schaal) Ingang en de gearceerde muur is de toegang van de buitenzijde van de kerk. Bij de bronvermelding is het fotoblad van BOOR toegevoegd, Nr 1 verwijst naar een foto van het achterste gedeelte van de grafkelder

Nr. 3 geeft de hoek bij de dichtgemetselde toegang van de grafkelder van Doem Beijensz.

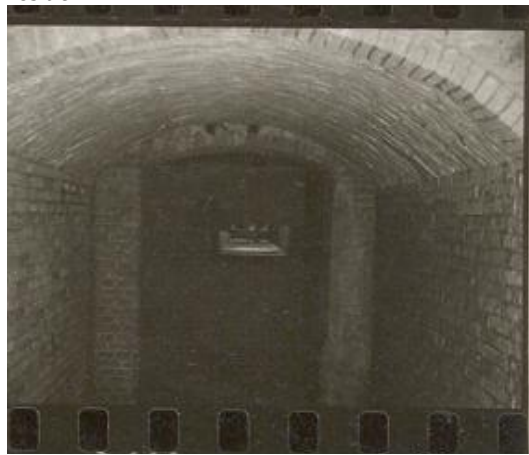
Nr. 2 laat een plaquette zien in een muur met rechtsonder een gat met initialen van W V H (Willem Vrijhof). ADB (onbekend, A. de Boer?), A.D.W. (A. de Wilde) en VERMAAKT 1843.

Het gat is de doorvoer voor de leidingen van de centrale verwarming

Positie Nr 2

Positie Nr 4

Verder is bekend: De afmetingen van de kelder van Oem 500 x 272 cm en een gedeelte hiervan 199 x 141 cm. Deze laatste maten komen ongeveer overeen met de zerk naast Schepman. (grafsteen van Gerrit Bastiaensz. van der Wael, overleden in 1652.

De som van de breedtes van deze steen en de naastgelegen steen van Schepman (141+103 = 244 cm) komt overeen met de breedte van de grafkelder van Oem. Mijn veronderstelling is dan ook dat deze grote kelder in O-W richting gelegen heeft aan de Noordzijde van het koor.

Beide grafstenen worden in deze positie genoemd door van der Poest Clement (1883), Bloys van Treslong Prins (1922), en G.J. Vermaat (1964), zodat verondersteld mag worden dat deze niet verplaatst zijn tijdens de restauratie van 1928 en 1971. Dit in tegenstelling tot de zerken 2,3 en 4 die telkens andere positienummeringen hebben.

Zerk 1 heeft buiten de kerk gelegen en is later op deze plaats toegevoegd.

De grafkelder van Tijken is leeggehaald en de resten van de kisten en de skeletten zijn in 1971 in een container gedumpt en verbrand. Het is te danken aan Dhr. C. Kranenburg Azn., die de koperen grafplaten uit de container gehaald heeft, dat deze bewaard zijn gebleven.

Volgens de aanwezige gegraveerde bronzen platen, waren de volgende personen bijgezet :
(een aantal van deze platen hangen in de consistorie van de kerk).
Deze lijst is opgemaakt door de heer Andries van der Poest Clement in 1883, beschreven in het Algemeen
Familieblad no. 47. Hij moet dus in 1883 in de grafkelders aanwezig geweest zijn.

Beenderen van Jan van der Graeff en eenige kinderen. Vermoedelijk kinderen van Jacob van Bijemont en
Agatha van der Graeff, zijn vrouw.

Agatha van der Graeff, sterft den 24en Maert 1688, huisvrouw van Jacob van Beijemont, sterft den 11en April
1688.

Juffrouw Abigael Zaquius, huisvrouw van den heer Kornelis van Bijemont, sterft den 31en October 1729.

Cornelis van Bijemont, sterft den 23en December 1743. Hij was dijkgraaf, schout en secretaris van 't Gemeenteland
van Poortugaal, baljuw, dijkgraaf, schout en secretaris van Albrandswaard.

Agatha Johanna Francoise Tijken, geboren van Bijemont.
Nata den 12en December 1706, obiit den 9en Februari 1783.
Ze is dochter van Cornelis, ze trouwt 25-6-1730 met Pieter Tijken.

A. J. F. Tijken, geb. van Bijemont, overleden 17 2/9 83.
Waarschijnlijk dezelfde als voorgaande; foutieve omzetting van 2/9.

Gerendina Tijken van Bijemont, geboren van Eck,
overleden 1 Maart 1787.
Zij was de vrouw van Cornelis, en overleden te Rotterdam,

Aletta Tijken, geboren Weij, overleden den 7en Augustus 1791.
Zij was 3-4-1776 getrouwd met Johannes Tijken, schout en secretaris van Poortugaal, geboren te IJsselmonde.

Pieter Tijken, Natus 6 Augustus 1709, obiit den 19en April 1793.
Trouwt 25-6-1730 als j.m. v. Geervliet met A. J. F. v. Bijemont.
In 1784 verzocht hij zijn grafkelder te mogen vergroten;
Dit werd toegestaan voor f. 12.6.

Abigael Petronella Tijken, Natus den 11en Julij 1745,
obiit den 26en Februari 1800, oudt zijnde 54 jaren,
7 maanden en 15 dagen.

Cornelis Tijken van Beijemont, Natus den 25 Maart 1734,
obiit den 7 September 1801, oudt zijnde 67 jaren, 5 maanden en 15 dagen. (zoon v. Pieter en A. J. F. van Bijemont.)
Elizabeth Johanna Keetelaar, weduwe Cornelis Tijken van Beijemont.
Nata den 23 April 1743., obiit den 7 July 1804, oudt zijnde 61 jaren 2 maanden en 16 dagen.

Anthonie Tijken Pieterszoon. Natus den 23 April 1732, obiit den 12 Juny 1806, oudt zijnde 70 jaren, eenen maand
en 19 dagen. Zoon van Pieter en Agatha J. F. Bijemont.
Hij heeft, gelegateerd aan de kerk f. 4000,-.

Johannis Tijken. Natus den 12 Maart 1738, obiit den 21 January 1809, oud zijnde 70 jaren, 10 maanden en 9 dagen.

Petronella Abigael Tijken. Nata den 17 Mei 1741, obiit den 27 January 1810, oud 68 jaren, 8 maanden en 10 dagen.
Zij heeft gelegateerd aan de kerk f. 2000,-.

Pieter Johan Tijken, geboren den 20 December 1773, overleden den 27 Juny 1824.
Hij was schout en secretaris van Poortugaal van 1818 tot 1820. In 1817 kocht hij het kasteel Valckestein op naam
van zijn zoon Hubertus Pieter Anthony te Warmond. Pieter heeft het bewoond tot aan zijn overlijden. Daarna is het
slot verkocht aan een sloper uit Haarlem, Sablee genaamd, die het in de jaren 1826 en 1827 heeft afgebroken.).

Sophia Cornelia Thomson, weduwe van den heer Pieter Johann Tijken. Overleden 24 January 1858, oud 91 jaren.
Geboren 21 November 1766. Ze is overleden te Warmond, en bijgezet 29 January.

Bronnen

- 1) Drs. A. v. d. Poest Clement, "Valckesteijn" in het Rotterdamsch Jaarboekje 1938; C. Hoek, idem 1962 en 1963.
- 2) J. Verheul Dz., Pernis, Hoogvliet, Poortugaal en Rhoon, bj. 97.
- 3) "ONS VOORGESLACHT"
Maandblad van de Zuidhollandse Vereniging voor Genealogie No 125 – 19^e jaargang Juli/Aug. 1964
- 4) Van State tot Parochie, St-Willibroduskerk Rhoon 1994, Pater Th.J.M. van Eijk s.j.

Fotoblad BOOR December 1971

Foto's W.A.Th. Bik, C.. den Otter en BOOR (Bureau Oudheidkundig Onderzoek Rotterdam)

Commentaar bij de plattegrond van de consistorie

De grafzerken zijn in grijs aangegeven.

De tekening is op schaal

De grafzerken 2-6 hebben in alle beschrijvingen dezelfde volgorde gehad. Aannemelijk is dat deze onberoerd zijn. Alleen de meest linker is later toegevoegd. Hieronder bevindt zich de toegang tot de gang onder de consistorie

Plattegrond van de consistorie.

De rode stippellijnen geeft de richting van het booggewelf. Links de gang die toegang gaf tot de grafkelders. Er moet een tweede gang zijn die toegang gaf tot de andere kelders.
Positie onbekend, maar bij positie 3 dicht gemaakt.

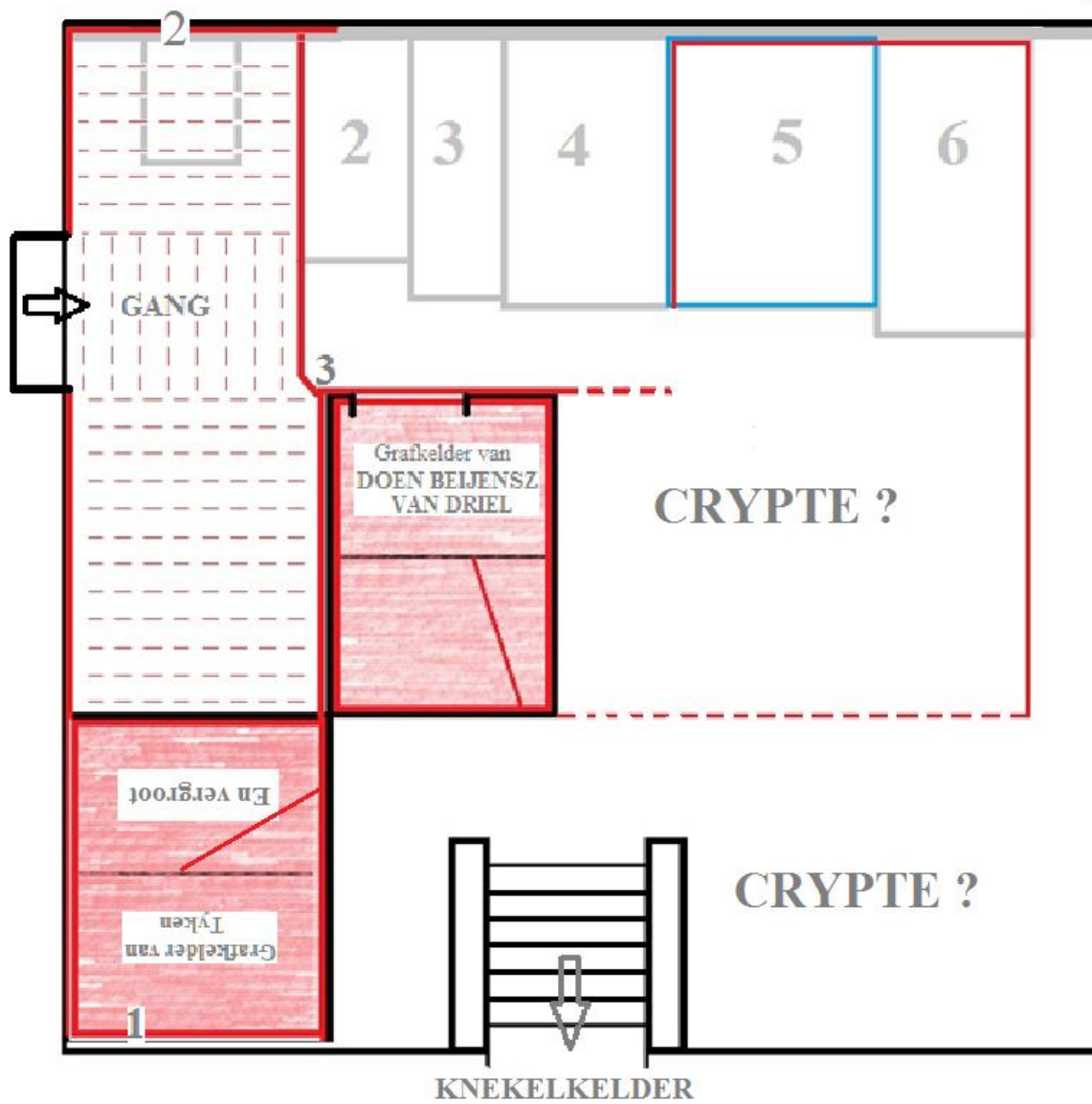
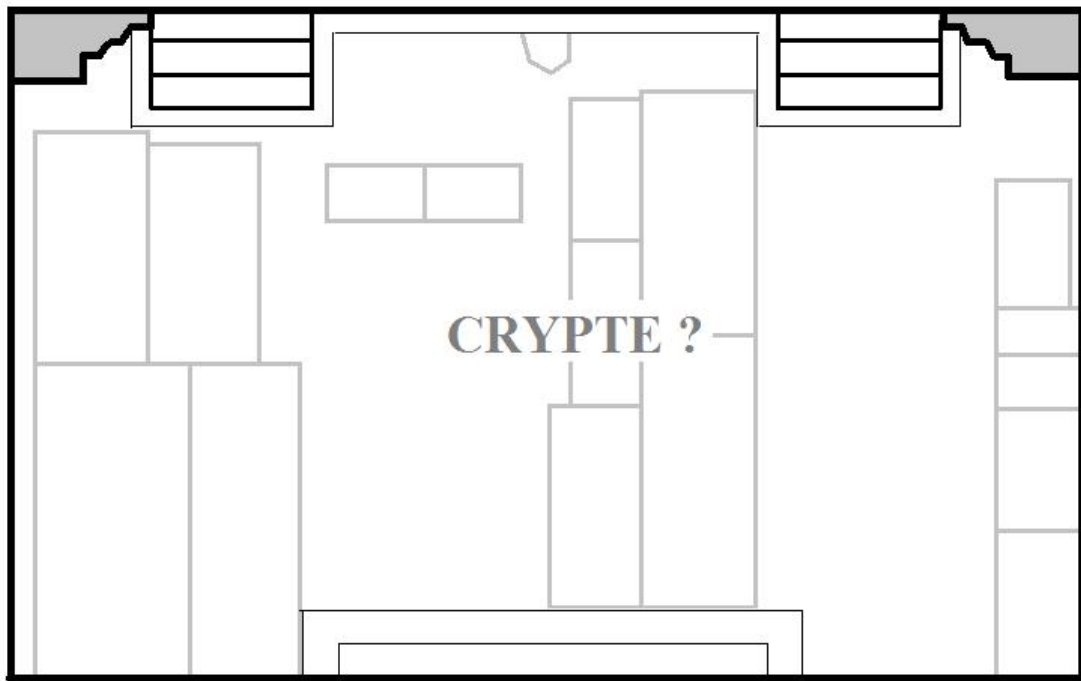
Grondradar onderzoek, uitgevoerd door Ingenieursbureau Arcadis heeft de bestaande grafkelders bevestigd. Ook de muren die onder de grafzerken 2-6 staan. Het onderzoek geeft aan dat de grafkelder van Schepman is volgestort.

Het lijkt er op dat onder de consistorie, zowel voor als achter het houten schot een crypte ligt.

Dit is tot nu toe onbekend, maar niet onlogisch. De kerk is op een terp gebouwd. De vloer van de consistorie ligt ca 2,5 m boven deze terp.

Nader onderzoek van deze crypten is nodig. Via de zijingang kan hiertoe toegang worden gemaakt.

.

Teksten van de grafzerken in het achterste gedeelte:

1. Hier leyt begraven Trintgen Albrechtsd. de hvysvrouw van mester Iacob Matisen Spoor starf den 19 october anno 1615.

Afmeting: 66 x 93

2. Hier leyt begraven Tuenis Tuenisse van Es sterf den 24 April 1619 .

Afmeting: 72 x 178

3. Hier leyt begraven Maretien Claes Cooyers de huisvrouw van Bastiaen Hendricksen Droogendyk was out 63 jaren 38 weeken ende eenen dagh sy sterff op den 2 Februarij anno 1652

Afmeting: 67 x 197

4. Hier leyt begraven Reiinout Seegerse Donteclock predikant van Poortugael starf den 19en December Anno 1626.

In hetzelfde graf:

In randschrift: **Hier leyt begraven Heer Jacop Woutersz. pastoer van dese kerck starf anno XVc ende XIX op die paesdach den XXIII dach in April bid voer die ziel om Gods willen.**

Afmeting: 116 x 200

5. Hier leydt begraven Gerrit Bastiaensz. van der Wael en is ghestorven op den 22en Meii 1652 oudt sijnde 43 jare ende hier leydt begraven Gerrit Sebastiaensz. van de Wael en is ghestorven op den 14 Junius 1657 oudt synde 6 jaren. Hier leydt begraven Neeltgen Bastiaensz. Van der Wael en is ghestorven op den 3en September 1657 oudt synde 21 jaren.

Afmeting: 141 x 200

6. Schepmanni sepulcrum. .

Afmeting: 103 x 220

7. Deksteen van de grafkelder.

“Dit is de begraafplaats van de nakomelingen van Doen Beiensz en van van Driel” 1774

Bij de restauratie van 1971 is de grafkelder geopend en zijn de restanten van de kisten en beenderen verwijderd. De koperen grafplaten zijn bewaard gebleven en hangen in de consistorie van de kerk.

Afmeting: 113 x 153, resp. 118 x 153.

8. Deksteen in twee delen van de grafkelder.

“En van Pieter Tyken 1784

VERGROOT”

In 1784 verzocht hij zijn grafkelder te mogen vergroten;

Dit werd toegestaan voor f. 12.6.

Hij overleed in 1795

Bij het (terug)plaatsen zijn de zerken 180⁰ gedraaid.

De zerk met “vergroot” behoort het verst van de achtermuur verwijderd te zijn.

De vergroting is ten koste van de gang gegaan.

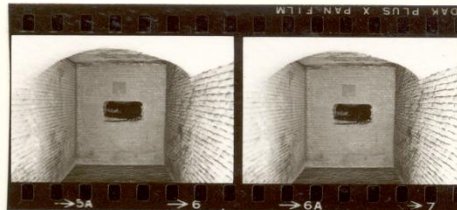
De enige bestaande (foto)bron van de grafkelders.

Archief BOOR (Bureau Oudheidkundige Dienst Rotterdam)

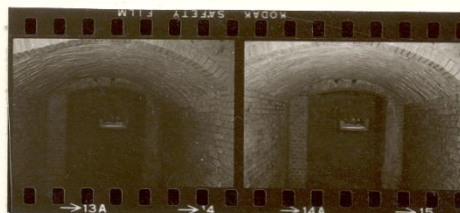
F62

Portugaal. Kerk dec. 1971.

grafkelder. 3.

↑
↙
achter aanbouw
met. waterlyst.

gat voor doorvoer.
verwarmingsbuizen

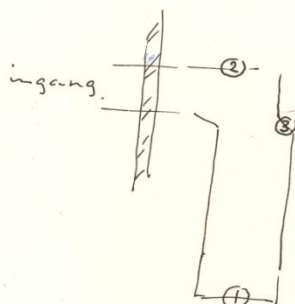

hardsteen achter inde kelder. ①

geschreven tekst
op schuine hoek
by ingang
③

ingesneden baksteen.
by buiteningang. ②

laatste stukje kist.